



VJERSKI ODGOJ GLUHIH

(U povodu međunarodne godine invalida)

Jakob Bijol

Brojni darovi koje smo primili već rođenjem i koje nam Bog svaki dan iznova poklanja, čine nam se sami po sebi razumljivi, stoga ih često premalo cijenimo. Među njima su i darovi govora i sluha. Oba ova dara međusobno su usko povezana, jer dijete nauči govoriti slušajući svoje roditelje i druge ljude, te se potom povodi za njima. Ne čuje li, čudesan svijet zvukova ostaje mu nepoznat. Nekad ih se nazivalo gluho-nijemima. Danas više službeno ne upotrebljavamo tu riječ, jer ne zahvaća bit prikraćenosti. Nekoć je također vladalo krivo mišljenje da njima nije moguće pomoći. Danas, međutim, znamo da se ljubavlju i strpljivošću može mnogo postići.

KOGA ZANIMA PITANJE GLUHIH?

Gluhoća je vrlo teška prikraćenost. Stoga gluhi trebaju poseban odgoj i pouku. To, pak, nije briga samo roditelja koji imaju gluho dijete, nego briga cijelog društva. U interesu je društva da iz gluhog neškolovanog djeteta, koje je teško breme obitelji i društva, stvori korisnog člana zajednice.

VIŠE OSJEĆAJA I PAŽNJE

Svaki bi svećenik morao imati puno osjećaja i pažnje za gluho dijete ili odraslog u svojoj župi. U našem pastoralu bilo bi potrebno više raditi na tome.

Država kod nas mnogo čini za gluhe i druge prikraćene. Ali briga za njihovo materijalno dobro još nije sve. Čovjek čezne za duhovnim i nadnaravnim dobrima. "Ne živi čovjek samo o kruhu" (Mt 4,4). Duhovna i nadnaravna dobra posjeduje Crkva. Tu ne može i ne smije biti nikakvih razlika. Pred Bogom smo svi jednaki – i gluhi i prikraćeni u bilo čemu. Teško je kad neki više puta poznaju samo paragrafe, a da se nimalo ne potrude prodrijeti u problematiku gluhog ili u bilo čemu prikraćenog čovjeka s kojim se susreću.

Život invalida kod nas i drugdje u svijetu, općenito se vrlo promijenio. Ali na žalost ne posvuda. Danas gluhi ili bilo kako prikraćeni ne trebaju prosjačiti kao što je to nekad bilo. Škola ih osposobljava za rad, zvanje, za samostalan život. Tako nisu nikome na teret. Teži invalidi ostaju, međutim, jadni cijelog života. Uza svu pomoć još uvijek ostaje vrlo mnogo skrivene bijede koja ne zna dovoljno glasno zva-

ti u pomoć.

Poslije rata naši svećenici nisu u pastoralnom pogledu mnogo učinili za invalidnu djecu, iako rad s gluhima, slijepima, duševno prikraćenima jest Kristov rad. Krist je sam rekao: "Idite i javite Ivanu, što čujete i vidite! Slijepi progledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se propovijeda Radosna vijest" (Mt 11,5). Iz tih Otkupiteljevih riječi očito je da gluhi, slijepi i drugi u bilo čemu prikraćeni imaju puno pravo da budu poučeni u Evanđelju.

Pastiri duša imaju dužnost posredovati Evanđelje prikraćenima. Samo tako moći će osjetiti da su punovrijedni članovi Mističnog Tijela Kristova.

Pogledajmo kako je Krist postupao.

Isus je pomogao gluhima, slijepima, i mnogim drugim invalidima. "Sve je dobro učinio: gluhima daje da čuju, nijemima da govore" (Mk 7,32–37).

U Svetom pismu nalazimo mnogo primjera u kojima jasno vidimo kako je Isus pomagao slijepima, hromima... Iz Kristova navještaja je očito: Nema života bez vrijednosti. Svaki čovjek ima pravo na život, pa i najprikraćeniji sirotan, kojemu katkad to uskraćuju. Značajne su i pune ohrabrenja riječi proroka Izaije, koje je izrekao o Mesiji: "Ni zgažene trske neće slomiti, ni ugasit žiška što tek tinja..." (Mt 12,20).

VJERSKI ODGOJ GLUHIH NEKAD I DANAS

S obzirom na vjerski odgoj gluhe djece treba naglasiti da je do godine 1945. u svim tadašnjim zavodima u Jugoslaviji postojao vjeronauk kao obavezan predmet i za one koji nisu mogli ni čuti ni govoriti.

Kako je sada?

Sada je ta briga prepuštena pojedinim svećenicima. Unatoč tome što su djeca većinom iz vjernih obitelji, mnogi još uvijek ostaju bez sakramenata. A ipak, moguće je svako gluho dijete, ako je duševno zdravo, lijepo pripremiti

na sv. ispovijed, pričest i potvrdu. I gluho je dijete za sve to prihvatljivo. Naravno je da su s tom pripremom povezane velike teškoće. Sva vjeronaučna pouka za gluho djecu usmjerena je na to da gluhi kasnije u stvarnom životu živi iz čvrste vjere: da ne očajava, da junački podnosi težinu tereta koji mu nalaze gluhost, da mu je pogled upravljen u Raspetoga, u onostrani vječni život.

Na žalost, u većini se slučajeva događa da se gotovo nitko ne potruži da gluhome polako objasni ono što drugi ljudi pomoću sluha brzo i pravilno razumiju i dohvate.

Naša televizija ima u posljednje vrijeme jednom mjesečno posebnu emisiju za gluhe. Kad čitaju vijesti, spiker govori, pokazuje kretnjama, a i na ekranu je napisano. Naši gluhi veoma se raduju toj emisiji, jer je razumiju.

Jednako tako raduju se i misi, koju više puta imamo posebno za gluhe. Kod te mise netko uvijek riječi prevede u kretnje. Kod gluhog djeteta treba s ljubaznošću, strpljivošću i velikom uvidavnošću odgurnuti zastor koji ih dijeli od svetog, tajnovitog, Božjeg... To se događa na vjeronauku. Na sreću, baš su ta djeca vrlo strpljiva, jer moraju prebroditi tolike teškoće dok ne dođu do govora i, dakako, do stvarnog usvojenja materinskog jezika. Gluh čovjek prihvaća izložene istine i zahvalno ih čuva duboko u srcu.

Mnogi roditelji kad spoznaju nemilu istinu da je njihovo dijete gluho, dugo godina ne mogu preboljeti taj udarac sudbine i nesretni su čak i tada kad vide da njihovo dijete stvarno napreduje i postupno se uključuje u društvo vršnjaka koji čuju.

Posebno je teško u obiteljima s više gluhe djece ili ako je dijete istodobno i duševno prikraćeno.

Pomislimo li kada na njih? Najvjerojatnije ne! Oni žive tiho i predano, i jednako tako tiho i predano nestaju iz roda u rod, a da nitko osim najbližih domaćih nešto više ne razmišlja o tome.

Gluh čovjek je vrlo velik siromah. U svakodnevnom životu neprestano se susreće s velikim teškoćama. Svaki drugi bilo kako prikraćen čov-

jek može iznijeti svoje teškoće i već u tome nađe nešto utjehe. Slijep čovjek pobuđuje na sažaljenje, jednako tako i čovjek bez ruku ili nogu. Gluh, pak, naizvana nema nikakvih očitih znakova, stoga ljudi mogu mirno i ravnodušno prolaziti pokraj njega. Pokuša li netko takvog čovjeka zaustaviti kakvom kretnjom, to često izaziva smijeh i prigodu za prepričavanje najrazličnijih "šala", što nije ispravno. Najbjedniji među bijednima jest upravo gluh čovjek, ali samo dok mu ne omogućimo pouku i odgoj, dok ne dođe do svog zvanja.

ŠTO UČINITI ZA GLUHE?

Apostol Pavao kaže: "Prema tome, vjera dolazi od propovijedanja, a propovijedanje biva riječju Kristovom" (Rim 10,17). I u prethodnom stavku: "Kako će vjerovati u onoga za koga nisu čuli?" Ako dobro razmislimo o tim riječima i pomislimo na gluhe, naša je dužnost da i tim ljudima navijestimo Krista, iako veoma jednostavno i skromno, govorom i kretnjama. To je naša dužnost, dužnost Crkve. Vječne istine namijenjene su svim ljudima. Pa i gluhima, slijepima, duševno prikraćenima. Isus je bio prijatelj najbjednijih. On govori: "Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće" (Mt 25, 40).

Briga za invalide važna je zadaća Crkve. U njima uvijek srećemo Krista.

GLUHI U GODINI INVALIDA

Organizacija ujedinjenih naroda proglasila je 1981. godinu međunarodnom godinom invalida. Po želji svjetske organizacije sve zemlje svijeta trebale bi se zauzeti za invalide. Svi bi trebali biti uključeni u društveni život. Geslo u godini invalida: "Jedan drugog razumjeti, uzajamno živjeti", govori nam dovoljno jasno o tome. O invalidima puno čujemo. O njima nas izvješćuju radio, televizija, časopisi. Zato je i naša dužnost da se zanimamo za njih. Potrebno je razgovarati s gluhima te ih uključiti u sva područja kulturnog, gospodarskog i vjer-

skog života. Kad međunarodna godina invalida završi, ne bi bilo pravo da se zadovoljimo samo priredbama, kongresima, raspravljanjima i sličnim manifestacijama kojih u ovom našem vremenu ima dovoljno.

Za gluhe je kod nas u materijalnom smislu učinjeno vrlo mnogo, ali u vjerskom smislu, na žalost, vrlo malo.

Zdravi ljudi često ne razumiju invalide. Tko je gluh, tko se ne može natjecati s onima koji čuju, tko je ovisan o pomoći i potpori drugih, često će doživjeti da zdravi ne razumiju njegove teškoće; više puta osjećat će se i izbačenim na rub društva.

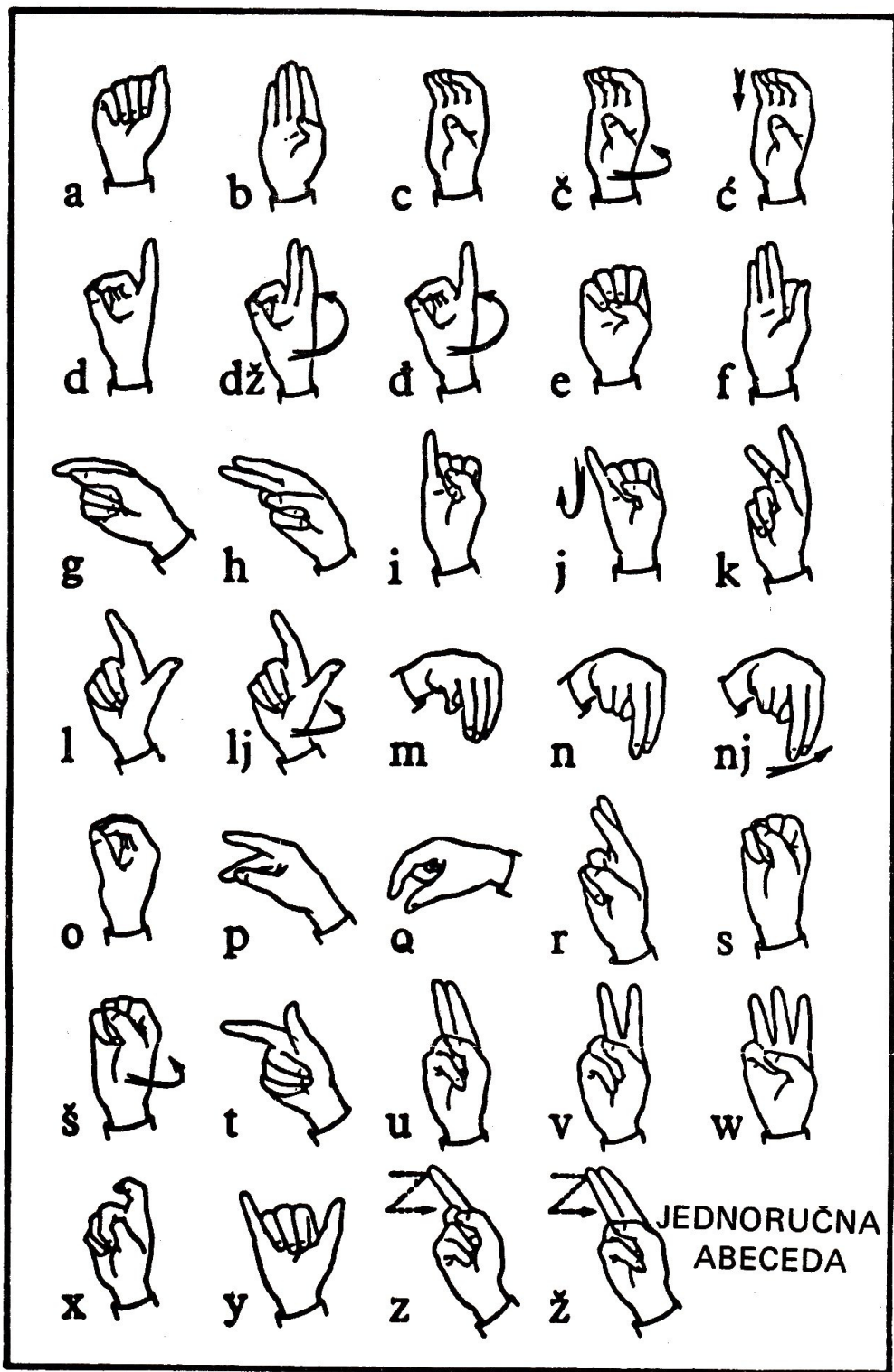
Što gluhima najviše nedostaje?

Više razumijevanja od onih koji čuju! Ti koji čuju morali bi se što više približiti gluhima. Samo tako moći ćemo ispuniti geslo "Jedan drugoga razumjeti, uzajamno živjeti".

To je samo nekoliko misli namijenjenih onima koji se susreću ili će se susresti s gluhima, koji su raspršeni po cijeloj našoj domovini i koji više puta žive veoma mučan i osamljen život.

BILJEŠKA:

Autor ovog članka slovenski je franjevac koji se godinama bavi vjerskim odgojem invalidne, posebno gluhe djece, pogotovu u Ljubljani. Kako nam se čini da je on jedini poznatiji svećenik u nas koji se bavi tom vrsti apostolata, zamolili smo ga da u ovoj međunarodnoj godini invalida iznese za čitatelje ovog časopisa svoja zapažanja, iskustva, nastojanja u tom radu. On se našem pozivu rado odazvao. Iskreno mu zahvaljujemo!



S gluhima se sporazumijevamo glasovnim govorom, ručnom abecedom i kretnjama.